

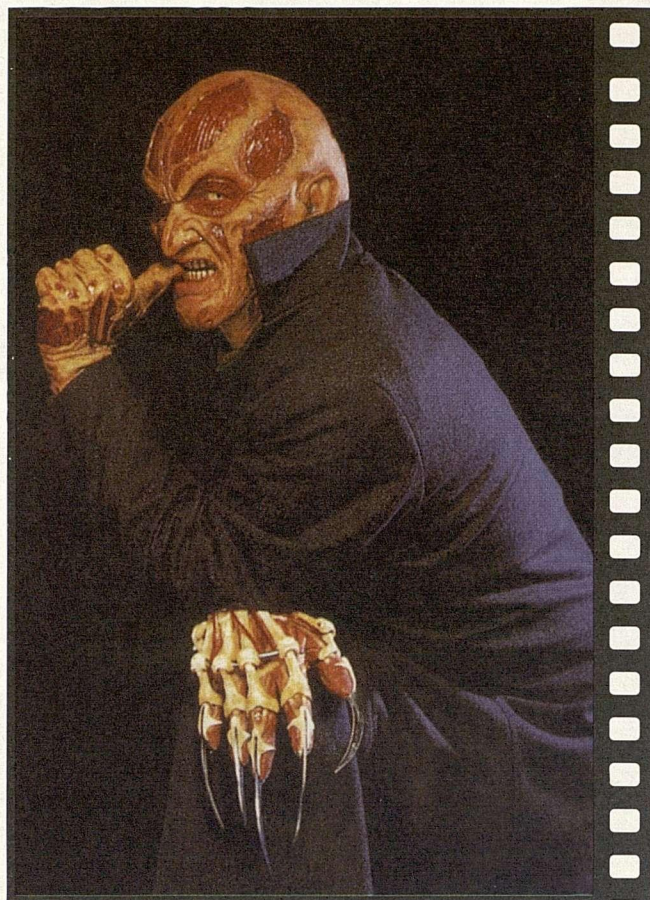

Límits de la ficció

Jeroni Salom

Interior. Tarda. Torano (província de Rieti). La seqüència potser descriu una plàcida escena familiar. Han acabat de dinar. El nin Paolo, de dos anys i mig, compleix el ritual diari; li agrada fer la digestió veient els dibuixos animats. De cop i volta, després de riure una bona estona, el cervelló innocent del nin Paolo pateix una sotragada impressionant. Va començar a plorar i no hi havia manera d'aturar-lo. En un descans dels seus dibuixos preferits, el nin Paolo hi va veure aparèixer algú que no tenia res a veure amb la història, un intrús que, amb tota probabilitat, haurà marcat per sempre la vida afectiva del nin Paolo.

Les altes cotes de llibertat de què gaudim els ciutadans, diguem-ne, europeus poden considerar-se les responsables que a tres canals de la televisió italiana, propietat del cavaliere Berlusconi, hi aparegués en un anunci el monstre Freddy Krueger, heroi d'algunes pel·lícules de l'impresentable Wes Craven. La darrera de les quals *Wes Craven New Nightmare* és una mostra més que evidencia la negació total i absoluta de la més mínima dosi de dignitat ar-

«WES CRAVEN NEW NIGHTMARE»

tística. El nin Paolo ja no pot dormir de nit, té por a tot. La por, recordava Gabriel Ferrater en un dels seus millors poemes, no és un gran tema per «literar o filosofar», però que convenia no oblidar que algunes persones, n'han tenguda, de por. Em puc imaginar la del nin Paolo.

El nin Paolo, sense necessitat de passar per cap universitat, ni estar en possessió dels títols acadèmics més pomposos, ni haver-se familiaritzat amb l'estètica aristotèlica de la catarsi, haurà descobert ben aviat que la ficció pot superar la realitat. El cas, per qualche cosa els italians són més civilitzats que nosaltres, ha fet esclatar un fort debat sobre la publicitat i sobre els efectes que pot tenir sobre els ciutadans més indefensos. Ja sé que un tema així pot tenir derivacions perilloses (¿qui és qui ha d'establir el que és bo i el que no?) i pot donar peu a tota casta d'ensopegades paternalistes. Ara; és cert també que ningú té dret a capgirar tan vilment, fent ús dels recursos artístics (¿?) de més baixa estofa, els nits i els dies del nin Paolo.

A mi, també me'n fa, de por, Freddy Krueger. Perquè no és un monstre. És un error de la naturalesa, un producte més de les infames clavegueres de la indústria del cine. La voracitat d'uns empresaris sense escrúpols, frec a frec del feixisme, hauran provocat l'allunyament del nin Paolo dels nostres amics els monstres; de gran, és probable que no vulgui sentir parlar, posem per cas, del Dràcula ideat per Coppola, de Branagh, de Tourneur, de Browning. L'únic art perillós és el dolent.

TEMPS MODERNS

EDITA: Centre de Cultura "Sa Nostra"
 DIRECTOR: Jaume Vidal Amengual
 SECRETÀRIA DE REDACCIÓ: Francisca Niell Llabrés
 ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC I TRADUCCIONS AL CATALÀ: Manel-Claudi Santos
 COL·LABORADORS: Miquel Pasqual
 Jeroni Salom
 Pere Estelrich i Massutí
 Antoni Martí
 J. A. Mendiola
 Claudio Klynhout
 F. Javier Sánchez-Cuenca
 Drac Màgic
 Elena Ortega

1995

MARÇ

Núm. 11